

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

2025 විෂය නිර්දේශය

නියාමක ප්‍රශ්න පත්‍රය

අදියර 03

**3804 - සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික
බඳුකරණය [CPT]**

අධ්‍යාපන සහ පුහුණුකිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
3804 - සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය (CPT)
නියාමක ප්‍රශ්න පත්‍රය

අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස් (කරුණාකර අවධානයෙන් කියවන්න) :

දෙනු ලබන කාලය:

- කියවීම සඳහා : විනාඩි 15 යි.
- ලිවීම සඳහා : පැය 03 යි.

ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ව්‍යුහය:

- A කොටස, B කොටස සහ C කොටස ලෙස කොටස් 3 කින් මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය සමන්විතය.
- A කොටස, B කොටස සහ C කොටසේ සියළුම ප්‍රශ්නවලට උත්තර ලිවිය යුතුය.

ලකුණු:

- එක් එක් කොටස සඳහා ලකුණු :

කොටස	ලකුණු
A	20
B	30
C	50
එකතුව	100

- එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ලකුණු පෙන්වා ඇත.
- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය සඳහා සමත්වීමේ ලකුණු 50 කි.

උත්තර:

- සියළුම උත්තර, සපයනු ලබන උත්තර පොත්වල ලිවිය යුතුය. ප්‍රශ්නපත්‍රවල ලියනු ලබන උත්තර ලකුණු දීම සඳහා ඇගයීමට ලක් නොකරනු ඇත.
- එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ඔබේ උත්තරය අළුත් පිටුවකින් ආරම්භ කරන්න.
- සියලුම පෙර වැඩ පැහැදිලිව පෙන්නුම් කළ යුතුය.
- තීරුවල උත්තර නොලිවිය යුතුය.

උත්තර පොත්:

- එක් එක් උත්තර පොතේ මුල් පිටුවේ උපදෙස් පෙන්වා ඇත.

ගණකයන්හු:

- සංකේත විජගණිතමය හා අවකලනය සඳහා පහසුකම් සලසා ඇති ඒවා හැර ඕනෑම ගණක යන්ත්‍රයක් අයදුම්කරුවන්ට භාවිත කිරීමට අවකාශය ඇත. වැඩසටහන් කළ හැකි ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.

ඇමුණුම්:-

- කළයුතු ක්‍රියා පරීක්ෂා ලැයිස්තුව. එක් එක් ප්‍රශ්නය (වාස්තවික පරීක්ෂා ප්‍රශ්න හැර) කළ යුතු ක්‍රියාවකින් යුක්ත වේ.
- කළයුතු ක්‍රියා පරීක්ෂා ලැයිස්තුවේ දී ඇති නිර්වචනය මත පදනම්ව අයදුම්කරුවන් විසින් උත්තර සැපයිය යුතුය.

01 වන ප්‍රශ්නය

(1) චීනයේ පුරවැසියකු වන ලී යැන්, ශ්‍රී ලංකාවේ චීන තානාපති කාර්යාලයේ නිලධාරියකු වශයෙන් 2024 මැයි මස 01 වන දින සිට වසර 3 ක කාලයක් සඳහා පත් කරන ලදී. ඇයට කොළඹ පිහිටි තට්ටු නිවාසයක් ලබා දී ඇති අතර, ඇගේ වැටුප දිගටම චීනයේ ඇති බැංකු ගිණුමට බැර කරනු ලැබේ. රාජකාරි බාර ගැනීමෙන් පසු, 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය පුරා ඇය ශ්‍රී ලංකාවේ නැවතී සිටියාය.

(2) නුවන්, සීමාසහිත රෙඩ්මි පොදු සමාගමෙහි නිෂ්පාදන අංශ ප්‍රධානියා වේ. 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය තුළදී, විදේශීය කර්මාන්තශාලා පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඔහුට බොහෝ අවස්ථාවලදී ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටතට යාමට සිදුවිය. ඔහුගේ ගමන් විස්තර පහත දැක්වේ:

ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත් වූ දිනය	ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි දිනය
2024.04.25	2024.06.25
2024.08.01	2024.10.10
2025.01.15	2025.03.05

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ ප්‍රතිපාදන අනුව, 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බදු කටයුතු සඳහා ඉහත තැනැත්තන්ගේ වාසිකභාවය පැහැදිලි කරන්න.

[ලකුණු 05]

02 වන ප්‍රශ්නය

(a) ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික තැනැත්තෙකු වන සරත්, 2013 දී රු. මිලියන 20 කට ඉඩමක් මිලදී ගත්තේය. 2015 වර්ෂයේදී, ඔහු රු.200,000/- ක් වැය කරමින් ඉඩම වටා තාප්පයක් ඉදි කරන ලදී. පසුව, 2025 මාර්තු 15 වන දින විවෘත වෙළඳපොළ වටිනාකම හා සමාන වූ රු. මිලියන 30 කට එම ඉඩම විකුණුවේය. සරත්, තැරැව්කරුවකුට රු.100,000/- ක් කොමිස් වශයෙන් ගෙවන ලදී. 2017 සැප්තැම්බර් 30 වන දිනට ඉඩමේ වෙළඳපල වටිනාකම රු. මිලියන 24 ක් විය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉඩම විකිණීම මත සරත් විසින් ගෙවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02)

(b) මාර්තු මාසය තුළ දී, සීමාසහිත ABC (පෞද්ගලික) සමාගම, පහත ගෙවීම් සිදු කර තිබේ:

- සිල්වා මහතාට ගෙවූ කාර්යාල කුලිය රු.100,000/- කි.
- මායාදුන්නේ මහත්මියට ගෙවූ උපදේශන ගාස්තුව රු.200,000/- කි.
- සමාගමේ ලාභවලින් ගෙවූ ලාභාංශ රු. 1,000,000/- කි.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

එක් එක් ගෙවීම මත සීමාසහිත ABC (පෞද්ගලික) සමාගම විසින් අඩු කළ යුතු අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (AIT) ගණනය කරන්න. (ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත All (පෞද්ගලික) සමාගම, අත් ඔරලෝසු ආනයනය කර දේශීය වෙළඳපොළේ විකිණීමේ නිරතව සිටියි. සමාගම, අළුත්වැඩියා සේවාවන් ද සපයනු ලබයි.

2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා පහත සඳහන් තොරතුරු සපයා තිබේ:

	රු.
අත් ඔරලෝසු විකිණීම	35,450,000
අළුත්වැඩියා ආදායම	2,654,000
වාරික ගෙවීම්	200,000

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

(a) සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද සඳහා ලියාපදිංචි වීමට අවශ්‍ය පිරිවැටුම් සීමාව සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)

(b) 2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද ගණනය කරන්න. (ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය

(a) ඩිජිටල් ආර්ථිකයේ නැගීම ගෝලීය වාණිජ්‍යය පරිවර්තනයකට ලක්කොට ඇත. වර්තමානයේ සමාගම්වලට පාරිභෝගිකයාගේ රට තුළ භෞතිකව පෙනී සිටීමකින් තොරව දේශ සීමා හරහා භාණ්ඩ සහ සේවා සැපයිය හැකිය. මෙම විතැන් වීම සම්ප්‍රදායික බදු නීති ඉක්මවා ගොස් තිබේ. එහි ප්‍රතිපලයක් වශයෙන්, ඩිජිටල් ව්‍යාපාරවලින් සඵලදායී ලෙස ආදායම ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා බදු පද්ධති නවීකරණය කිරීමට රජයන් උත්සාහ දරණ බැවින් ඩිජිටල් බදුකරණය ඉස්මතු වී තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඩිජිටල් භාණ්ඩ සහ සේවා සම්බන්ධයෙන් බදු අභියෝගයන් තුනක් (03) **සඳහන් කරන්න.** (ලකුණු 03)

(b) අන්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු ක්‍රමය (APIT) අනුව, 2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධිත) පනතේ ඇතැම් ප්‍රතිපාදනයන්ට සේව්‍යෝජකයන් විසින් අනුකූල විය යුතුය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

අන්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු ක්‍රමය (APIT) යටතේ සේවා යෝජකයෙකුගේ වගකීම් දෙකක් (02) **සඳහන් කරන්න.**

(ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසේ අවසානය

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න (03) කි

(මුළු ලකුණු 30)

B කොටස

05 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත GiGi (පොද්ගලික) සමාගම, 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි සමාගමකි. මෑතක දී දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විගණනයක් සිදු කළ අතර, සමාගම විසින් 2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද **ආදායම්** වාර්තාව ප්‍රතික්ෂේප කරමින් සහකාර කොමසාරිවරයා විසින් තක්සේරුවක් නිකුත් කර තිබේ. සමාගම, සහකාර කොමසාරිවරයා විසින් නිකුත් කරන ලද තක්සේරුව සම්බන්ධයෙන් සැඟීමට පත් නොවේ.

සමාගම නියෝජනය කිරීම සඳහා, සුදුසුකම් ලැබීමෙන් පසු වසර 5 ක පළපුරුද්දක් ඇති, ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනයේ සාමාජිකයකු වන ගිහාන් පෙරේරා, සමාගමේ බදු උපදේශක වශයෙන් පත් කිරීමට සමාගම අපේක්ෂා කරයි.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) සමාගමට ගත හැකි ඊළඟ පියවරයන් සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න.
(විවිධ මට්ටම්වල අදාළ අභියාචනා ක්‍රියාවලිය සහ එක් එක් පියවර සඳහා කාලරේඛා (timelines) ඇතුළත් කරන්න.) (ලකුණු 04)
- (b) පැහැර හරින ලද බදු අය කර ගැනීම සඳහා පවතින ක්‍රම තුන (3) ක් ලැයිස්තුගත කරන්න. (ලකුණු 03)
- (c) ගිණන් පෙරේරා ට සීමාසහිත GiGi (පෞද්ගලික) සමාගමේ “බලයලත් නියෝජිතයා” ලෙස කටයුතු කළ හැකිදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

06 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත ශ්‍රී ප්‍රධික්චස් (පෞද්ගලික) සමාගම එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) සඳහා ලියාපදිංචි සමාගමක් වන අතර ඖෂධ සහ රූපලාවන්‍ය ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කර විකිණීමේ නිරතව සිටියි.

(1) 2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව තුළ දී සීමාසහිත ශ්‍රී ප්‍රධික්චස් (පෞද්ගලික) සමාගම විසින් සිදු කළ සැපයුම් (VAT රහිත) පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ:

	රු.
අපනයන විකුණුම් - රූපලාවන්‍ය ද්‍රව්‍ය	11,000,000
අපනයන විකුණුම් - ඖෂධ	7,500,000
දේශීය විකුණුම් - ඖෂධ	1,543,000
දේශීය විකුණුම් - රූපලාවන්‍ය ද්‍රව්‍ය	17,625,000
සරල කළ එකතු කළ අගය මත බද්ද (SVAT) සඳහා ලියාපදිංචි තැනැත්තන්ට කළ දේශීය විකුණුම්	4,587,000

(2) සමාගම, කාර්තුව තුළ දී පහත සඳහන් යෙදවුම් බදු ගෙවා තිබේ:

	රු.
අමු ද්‍රව්‍ය ආනයනය මත	2,654,000
අමු ද්‍රව්‍ය දේශීය ගැනුම් මත	465,000
කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂගේ මෝටර් රථයේ අළුත්වැඩියා සඳහා	12,000

(3) සමාගම, කාර්තුවට අදාළ සියලු SVAT බැර වවුචරපත් එකතු කර ගෙන තිබේ.

(4) සමාගම, මාසික VAT වාරික වශයෙන් රු.100,000/- ක් ගෙවා තිබේ.

(5) පෙර කාර්තුවෙන් ඉදිරියට ගෙන ආ වැඩිපුර ගෙවූ යෙදවුම් බද්ද රු.37,650/- කි.

(සම්මත එකතු කළ අගය මත VAT බදු අනුපාතය 18% ලෙස සලකන්න.)

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු/ (වැඩිපුර ගෙවූ) එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) තක්සේරු කරන්න. (ලකුණු 10)

07 වන ප්‍රශ්නය

රජයේ සේවයෙන් විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු, **නාලනී** ඇගේ වැඩිමහල් දියණිය වන **මේනකා** සමඟ **ෆැටි මමාස් කිවන්** නමින් ආහාර සැපයීමේ සේවාවක් ඇරඹුවාය. **මේනකා** මූලික ප්‍රාග්ධනය වශයෙන් මුදලින් රු.100,000/- ක් හවුල් ව්‍යාපාරයට ආයෝජනය කළාය. **නාලනීගේ** නිවසේ සිට ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යයි. ව්‍යාපාරයේ ලාභ / අලාභ සම සමච බෙදා ගැනීමට ඔවුහු එකඟ වූහ.

2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා පහත තොරතුරු සපයා තිබේ:

- (1) වර්ෂය සඳහා **ව්‍යාපාරයේ** දළ ලාභය - රු.8,500,000/-.
- (2) පහත සඳහන් වියදම් වර්ෂය තුළ දී දරා තිබේ:
  - හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප් : **නාලනී** - රු.1,800,000/-
මේනකා - රු.2,400,000/-
  - සහයකයින්ට වැටුප් - රු.3,000,000/-.
  - මුළුතැන්ගෙයි උපකරණ මිලට ගැනීම් - රු.250,000/-.
  - ළමා නිවාසයකට පරිත්‍යාග කළ ආහාරවල වටිනාකම - රු.100,000/-.
  - වෙනත් වියදම් - රු.124,000/-.
(වෙනත් වියදම්, බදු සඳහා ඉඩ දෙනු ලබන වියදම් වේ.)
  - භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත රු.132,000/- ක පොලී ආදායමක් **නාලනීට** ලැබී තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) 2024/25 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද ගණනය කරන්න. (ලකුණු 08)
- (b) 2024/25 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා **නාලනී** විසින් ගෙවිය යුතු / (වැඩිපුර) ගෙවූ ආදායම් බද්ද ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 10)

B කොටස අවසානය

08 වන ප්‍රශ්නය

ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික සමාගමක් වන සීමාසහිත රසාරා ග්‍රූප් (පෞද්ගලික) සමාගම (RFPL) ආහාර වර්ග සකසා ප්‍රධාන වශයෙන් අපනයන වෙළඳපලට විකිණීමේ නිරතව සිටියි.

පහත සඳහන් තොරතුරු, 2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා RFPL හි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් උපුටා ගෙන තිබේ:

(1) 2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා RFPL හි සාරාංශගත ආදායම් ප්‍රකාශනය පහත දැක්වේ:

	රු.	රු.
අපනයන ආදායම	138,500,000	
දේශීය ආදායම	16,548,000	155,048,000
අඩු කලා : විකුණුම් පිරිවැය		(83,654,000)
දළ ලාභය		71,394,000
වෙනත් ආදායම්		2,977,300
අඩු කලා : පරිපාලන හා වෙනත් වියදම්		(68,345,600)
මෙහෙයුම් ලාභය		6,025,700
මූල්‍ය ආදායම්		2,033,500
මූල්‍ය පිරිවැය		(4,334,700)
බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය		3,724,500

(2) වෙනත් ආදායම්වල පහත දෑ ඇතුළත් වේ:

	රු.
නිල ලැයිස්තුගත ආයෝජන මත සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ (Fair value gain)	1,245,000
ලාභාංශ ආදායම	542,000
ස්ථාවර වත්කම් විකිණීමෙන් ලද ලාභය	324,500
විනිමය ලාභය	865,800
එකතුව	2,977,300

- (3) **RFPL** 2024/25 තක්සේරු වර්ෂය තුළ දී රු.400,000/- කට යන්ත්‍රයක් විකුණා දූමිය. එම යන්ත්‍රය 2019/20 තක්සේරු වර්ෂයේ දී රු.1,450,000/- කට මිලදී ගෙන තිබුණි.
- (4) විනිමය ලාභය, විනිමය ලාභ සහ අලාභ යන දෙකම ගැලපීමෙන් පසුව ලැබෙන ශුද්ධ අගයයි. විස්තර පහත සඳහන් පරිදි වේ:
- උපලබ්ධි නොවූ විනිමය අලාභ - රු.3,450,000/-.
  - උපලබ්ධි වූ විනිමය ලාභ - රු.4,315,800/-.
- (5) විකුණුම් පිරිවැය, පරිපාලන සහ වෙනත් වියදම් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් විස්තර සපයා තිබේ:
- වර්ෂය සඳහා ක්ෂය අය කිරීම රු.4,200,000/- කි.
  - කල්බදු ඉඩම (ඉඩමේ භාවිත කිරීමේ අයිතිය) ක්‍රම ක්ෂය කිරීම රු.730,000/- කි.
  - වර්ෂය සඳහා පාරිභෝගික වෙන් කිරීම රු.4,500,000/- ක් වූ අතර, විශ්‍රාම ගිය සේවකයකුට රු.1,234,000/- ක් ගෙවා තිබේ.
  - සමාගම, කම්කරුවෙකු සම්බන්ධ ගැටළුවකට උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා රු.300,000/- ක් උපදේශකයකුට ගෙවා තිබේ. සමාගම මෙම ගෙවීම මත රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) අඩු කර නොමැත.
  - වර්ෂය තුළ දී, බදු ප්‍රමාද ගෙවීම් කිහිපයක් සඳහා දණ්ඩන වශයෙන් රු.435,700/- ක් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවා තිබේ.
  - වර්ෂය තුළ දී රු.2,280,000/- ක මුදලක්, බොල්ණයක් ලෙස ලියා හැර තිබේ. ලියා හැරීමට පෙර ප්‍රමාණවත් අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබේ. ඊට අමතරව, ණය කාලසීමාව දින 180 ඉක්මවූ ණයගැතියන් සඳහා රු.1,000,000/- ක ප්‍රතිපාදනයක් කරන ලදී.
  - සමාගම, ග්‍රාමීය පාසලක නව පුස්තකාලයකට පොත් පරිත්‍යාග කිරීම සඳහා රු.650,000/- ක ආයතනික සමාජ වගකීම (CSR) වියදම් ලෙස දරණ ලදී.
  - 2021/22 තක්සේරු වර්ෂයේ දී රු.6,500,000/- කට මිලට ගත් යන්ත්‍ර 6 කට ප්‍රධාන වෙනස්කිරීමක් සිදු කිරීමට සමාගම, වර්ෂය තුළ දී, රු.1,476,000/- ක් දරණ ලදී.

(6) මූල්‍ය ආදායම්වල සංයුතිය:

	රු.
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආයෝජන මත පොලී	1,265,000
ස්ථාවර තැන්පතු මත පොලී	768,500
	2,033,500

(7) මූල්‍ය පිරිවැයවල සංයුතිය:

	රු.
බැංකු ණය මත පොලී	838,000
සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගෙන් ගත් ණය සඳහා පොලී	1,645,700
භාවිත අයිතිය ඇති කල්බදු වගකීම මත පොලී	976,000
බැංකු ගාස්තු	875,000
	4,334,700

(8) දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ පිළිබඳ විස්තර:

	2025 මාර්තු 31 වන දිනට පිරිවැය (රු.)
කල්බදු ඉඩම - වත්කම භාවිත කිරීමේ අයිතිය	14,600,000
යන්ත්‍ර	8,950,000
කාර්යාල උපකරණ	536,000
පරිගණක	657,000
මෝටර් වාහන	6,800,000
	31,543,000

(9) වර්ෂය තුළ දී, නව දේපලක් කල්බද්දට ගත් අතර, භාවිත අයිතිය ඇති (ROU) වත්කමට එකතු වූ අගය රු.14,600,000/- කි. වර්ෂය තුළ දී ගෙවන ලද සත්‍ය කල්බදු වාරිකය රු.1,650,000/-කි.

(10) වර්ෂය තුළ දී, රු.2,450,000/- කට යන්ත්‍රයක් මිලට ගන්නා ලදී.

(11) සමාගම, රු. මිලියන 6.8 ක් වටිනා මෝටර් රථයක් සමාගමේ සභාපතිවරයාගේ පාවිච්චිය සඳහා මිලට ගන්නා ලදී.

(12) 2021/22 තක්සේරු වර්ෂයේ දී රු.6,500,000/- කට මිලට ගත් යන්ත්‍ර හැර, 2024 අප්‍රේල් 01 වන දිනට පැවති සියළු වත්කම් බදු කටයුතු සඳහා සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර ඇත.

(13) 2025 මාර්තු 31 වන දිනට ස්කන්ධය සහ ණය පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ:

	රු.
කොටස් ප්‍රාග්ධනය	1,000,000
රඳවාගත් ඉපයීම්	(865,000)
	135,000
බැංකු ණය	2,000,000
සම්බන්ධිත පාර්ශව ණය	3,000,000

(14) පෙර තක්සේරු වර්ෂවලින් ඉදිරියට ගෙන එන ලද ව්‍යාපාර අලාභ (බදු අරමුණු සඳහා ගලපන ලද) පහත දැක්වේ:

තක්සේරු වර්ෂය	රු.
2021/22	2,435,000
2022/23	1,354,000

(15) 2024/25 තක්සේරු වර්ෂය තුළ දී, **RFPL** ආදායම් බදු වාරික වශයෙන් රු.2,500,000/- ක් ගෙවා තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2024/25 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සීමාසහිත රසාරා හුවා (පෞද්ගලික) සමාගමෙහි පහත දෑ තක්සේරු කරන්න:

- (a) තක්සේරු කළ හැකි ආදායම.
- (b) බදු අයකළ හැකි ආදායම.
- (c) ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද, සහ,
- (d) ගෙවිය යුතු ඉතිරි/ (වැඩිපුර ගෙවූ) ආදායම් බද්ද.

(සැ.යු: යම් විෂදමක් ඉඩ දීමට හෝ ඉඩ නොදීමට හේතු පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.)

(ලකුණු 25)

09 වන ප්‍රශ්නය

වරලත් ගණකාධිකාරිවරයෙකු වන මංජුල පසුගිය වසර පහ (5) සඳහා විදේශීය බැංකු ශාඛාව රටේ කළමනාකාර නිලධාරියා ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ සේවය කරයි.

2024/25 තක්සේරු වර්ෂයට (මින් මතු 'වර්ෂය' යැයි හැඳින්වෙන) අදාළව මංජුල සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් තොරතුරු සපයා ඇත:

(1) සේවා නියුක්තියෙන් ආදායම:

- මූලික වැටුප : මාසිකව රු.400,000/-.
- 2024 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂයේ ලාභවලින් බෙදා හරින ලද රු.200,000/- ක ප්‍රසාද දීමනාවක් 2024 අප්‍රේල් මාසයේ දී ඔහුට ලැබුණි.
- ඔහුගේ පුද්ගලික වාහනය භාවිතා කිරීම වෙනුවෙන්, මසකට රු.50,000/- බැගින් වාහන දීමනාවක් ඔහුට ගෙවා තිබේ.
- ඔහුට කුලී නිදහස් නිවාසයක් සපයා තිබේ. සේව්‍යෝජක විසින් ගෙවල් හිමිකරුට ගෙවන ලද මාසික කුලිය රු.75,000/- කි.
- තක්සේරු වර්ෂයට අදාළ රු.172,000/- ක දුරකථන බිල්පත්, සේව්‍යෝජක විසින් ප්‍රතිපූරණය කර තිබේ.
- සේව්‍යෝජක විසින් මංජුලගේ ජීවිත රක්ෂණ වාරිකය ප්‍රතිපූරණය කර තිබේ. වර්ෂය සඳහා මුළු ප්‍රතිපූරණය කිරීම රු.90,000/- කි.
- තක්සේරු වර්ෂය තුළ දී, මංජුලව ආර්ථික සමුළුවක් සඳහා දින දෙකකට ඔස්ට්‍රේලියාවට යවන ලදී. නවාතැන් සඳහා ඔහුට දිනකට ඇ.ඩො. 400 බැගින් ගෙවන ලද අතර (ඇ.ඩො. 1 = රු.300/-) රු.500,000/- ක ගුවන් ටිකට්පත සේව්‍යෝජක විසින් සපයන ලදී.
- වර්ෂය සඳහා අඩු කරන ලද අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද (APIT) රු.1,413,360/- කි.

(2) ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායම:

- මංජුල විවිධ මුද්‍රණ සේවා සපයන ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යයි. 2024/25 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පිරිවැටුම සහ ශුද්ධ ලාභය පිළිවෙළින් රු.7,654,000/- ක් සහ රු.1,481,000/- කි.
- ශුද්ධ ලාභය ලබා ගැනීමේදී, පහත ගනුදෙනු සැලකිල්ලට ගෙන තිබේ:
  - ස්ථාවර වත්කම් මත ක්ෂය රු.875,000/- කි.
  - තක්සේරු වර්ෂය තුළ දී රු.1,325,000/- කට මුද්‍රණ යන්ත්‍රයක් විකුණන ලදී. මෙම යන්ත්‍රය 2023 ජුනි මාසයේ දී රු.1,800,000/- ක පිරිවැයකට මිලදී ගෙන තිබුණි. මෙම ඉවත් කිරීම මත රු.152,000/- ක ගිණුම්කරණ ලාභයක්, හඳුනා ගෙන තිබේ.
  - රු. 100,000/- ක මුදලක්, "ජාතික වකුගඩු අරමුදල"ට පරිත්‍යාග කර ඇත.
- විකුණන ලද වත්කම හැර අනෙකුත් වත්කම්, බදු අරමුණු සඳහා සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රාග්ධන දීමනා හිමිකම් පා ඇති බව උපකල්පනය කරන්න.
- මෙම ව්‍යාපාරයෙන්ම 2023/24 තක්සේරු වර්ෂයෙන් ඉදිරියට ගෙන එන ලද හිලව් නොකළ / හිමිකම් නොපැ අලාභ රු.350,000/- ක් වේ.

(3) මංජුල, ඔහුගේ නිවස රු. 125,000/- ක මාසික කුලියකට 2022 අප්‍රේල් 01 වන දින සිට කුලියට දී තිබේ. තක්සේරු වර්ෂය සඳහා වරිපනම් රු.20,000/- වන අතර, එය කුලී නිවැසියා විසින් දරණ ලදී.

(4) වර්ෂය තුළ දී, මංජුලට පහත දැක්වෙන පොලී ආදායම් ලැබී ඇත:

- භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත : රු.153,000/-.
- ස්ථාවර තැන්පතුවත් මත : රු.80,750/- (ශුද්ධ) රඳවා ගැනීමේ බදු [Withholding Tax (AIT)] අඩු කර ඇත.

(5) මංජුලට ඔහුගේ ආයෝජනවලින් පහත දැක්වෙන ආදායම් ලැබී ඇත:

- නිල ලැයිස්තුගත පොදු සමාගම්වල කොටස් විකිණීමෙන් රු.184,000/- ක ලාභයක් මංජුල උපයා ඇත.
- 2025 ජනවාරි මස දී නිල ලැයිස්තුගත පොදු සමාගම්වලින් ලැබුණු ලාභාංශ ආදායම (ශුද්ධ) රු.64,500/- ක් වූ අතර, අදාළ අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (AIT) / රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) අඩු කර ඇත.
- මංජුල, ඔහුගේ නිවසේ ස්ථාපිත කර ජාතික විදුලිබල ජාලයට සම්බන්ධ කර ඇති සූර්ය පැනල අත්පත් කර ගැනීමට ගත් බැංකු ණය මත පොලීය වශයෙන් රු.292,000/- ක් ගෙවා ඇත. මෙම ණය මුදලේ ප්‍රාග්ධන ආපසු ගෙවීම රු.632,000/- කි.

(6) වර්ෂය තුළ දී මංජුල, අසරණ වූ ගැහැණු ළමයින්ට රැකවරණය සලසන අනුමත පුණ්‍යායතනයක් වන "උදය ළමා නිවාසයට" මුදලින් රු.100,000/- ක් පරිත්‍යාග කර ඇත.

(7) මංජුල 2024/25 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා, කාර්තුමය ආදායම් බදු වාරික වශයෙන් රු.500,000/- ක් ගෙවා තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2024/25 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා මංජුලගේ පහත සඳහන් දෑ තක්සේරු කරන්න:

- (a) බදු අය කළ හැකි ආදායම.
- (b) ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද.
- (c) ගෙවිය යුතු ඉතිරි / (වැඩිපුර ගෙවූ) ආදායම් බද්ද සහ,
- (d) නිදහස් ආදායම, (වේ නම්).

(සැ.යු: යම් ආදායමක් බද්දට යටත් නොවේ නම්, ඒ බව පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.)

(ලකුණු 25)

C කොටසේ අවසානය

කළයුතු ක්‍රියා පරීක්ෂා ලැයිස්තුව

මට්ටම	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	නිර්වචනය	සිසුන් සඳහා විස්තරාත්මක උපදෙස්
මතක තබා ගැනීම කරුණු, පද, මූලික සංකල්ප හෝ පිළිතුරු, ඒවායේ තේරුම නිසි ලෙස තේරුම් නොගෙන සිහිපත් කිරීම වේ	හඳුනා දක්වන්න.	කෙනෙකුගේ හෝ යමක් හඳුනා දැක්වීම.	මාතෘකාවේ ප්‍රධාන කොටස් සොයා නම් කරන්න.
	නිර්වචනය කරන්න.	වචනයක් හෝ සංකල්පයක් තේරුම් ගැනීම.	පදයක හෝ සංකල්පයක පැහැදිලි අර්ථයක් ලබා දීම.
	හඳුනා ගන්න	පෙර දැක නොමැති දෙයක් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය.	පෙර ඉගෙනීමට ලිට් යමක් සොය දැන ගැනීම.
	සඳහන් කරන්න	පැහැදිලි සහ සංකීර්ණ ලෙස තොරතුරු ප්‍රකාශ කිරීම.	ප්‍රධාන කරුණු හෝ සංකල්ප සරල ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කිරීම.
	ලැයිස්තුගත කරන්න	නම්, සංඛ්‍යා හෝ අයිතම මාලාවක්.	ප්‍රධාන කරුණු සංවිධානාත්මකව ලිවීම.
	සටහන් කරන්න	පද්ධතියකට (ගිණුම්කරණය නොවේ) තොරතුරු ඇතුළත් කිරීම.	අදාළ විස්තර පැහැදිලිව හා නිවැරදිව ඇතුළත් කිරීම.
අවබෝධය තොරතුරුවල අර්ථය අවබෝධ කර ගැනීම සහ ඒවා අර්ථකථනය කිරීමට හෝ පැහැදිලි කිරීමට හැකිවීම	ගොඩ නගන්න	මූලිකාංග ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් යමක් ගොඩ නැගීම.	විවිධ කොටස් මගින් සමස්ථයක් ලෙස අර්ථවත් බවට පත් කිරීම.
	වෙනස් කොට දක්වන්න	දේවල් දෙකක් හෝ වැඩි ගණනක් අතර වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීම.	සංකල්ප හෝ අයිතම අතර වෙනස්කම් අවධාරණය කිරීම.
	විමසන්න	මාතෘකාවක් පිළිබඳව විවිධ අදහස් සහ මත සලකා බැලීම.	විවිධ දෘෂ්ඨිකෝණ ගවේශණය කර අවබෝධයක් ලබා දීම.
	පැහැදිලි කරන්න	යමක් පිළිබඳව වඩාත් විස්තරාත්මකව පැහැදිලි කිරීම.	තාර්කික සහ සවිස්තරාත්මක මත විස්තරයක් සැපයීම.
	ගෙනහැර දක්වන්න	කරුණක් පැහැදිලි කිරීම සඳහා උදාහරණ, ප්‍රස්ථාර හෝ දෘශ්‍ය භාවිතය.	සුදුසු උදාහරණ හෝ දෘශ්‍ය මාධ්‍ය සමග පැහැදිලි කිරීම් සඳහා සහය වීම.
	අර්ථකථනය කරන්න	තොරතුරු හෝ ක්‍රියාවන්හි අර්ථය පැහැදිලි කිරීම.	යමකින් අදහස් වන්නේ කුමක්දැයි ඔබේ වචනවලින් පැහැදිලි කිරීම.
	විස්තර කරන්න	යම්කිසි දෙයක් පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක විස්තරයක්.	අදාළ විස්තර ව්‍යුහගත ආකාරයට සැපයීම.
	සාරාංශගත කරන්න	ප්‍රධාන කරුණු පිළිබඳව කෙටි ප්‍රකාශයක්.	සංක්ෂිප්තව ඉදිරිපත් කිරීම.

මට්ටම	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	නිර්වචනය	සිසුන් සඳහා විස්තරාත්මක උපදෙස්
භාවිතය අළුත් සහ සංකීර්ණ තත්වයන් යටතේ උගත් දැනුම භාවිතා කිරීම වන අතර මේ සඳහා දැනුම සහ කුසලතා ප්‍රායෝගිකව භාවිතා කිරීම අවශ්‍ය වේ.	භාවිත කරන්න.	යම්කිසි තත්වයන් තුළ දැනුම කුසලතා හෝ ඊතීන් භාවිතා කිරීම.	ප්‍රතිඵල ලබාදීම සඳහා අදාළ දැනුම හෝ ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතා කිරීම.
	ගණනය කරන්න.	ගණිතමය හෝ තාර්කික ක්‍රම මගින් අගය තීරණය කිරීම.	විසඳුමක් ලබා ගැනීම සඳහා සංඛ්‍යාත්මක හෝ තාර්කික ක්‍රියාවලීන් පැහැදිලි කිරීම.
	තීරණය කරන්න	පර්යේෂණ හෝ ගණනය කිරීම් හරහා යමක් ස්ථාපිත කිරීම.	ගණනය කිරීමෙන් හෝ පර්යේෂණයකින් පසු යමක් සොයාගැනීම හෝ නිගමනය කිරීම.
	ප්‍රදර්ශනය කරන්න.	ක්‍රියාවලිය හෝ ක්‍රමය ප්‍රදර්ශනය කිරීම.	ව්‍යුහගත පියවර හරහා පැහැදිලි උදාහරණයක් පෙන්වීම.
	පිළියෙල කරන්න.	භාවිතය සඳහා ද්‍රව්‍ය හෝ තොරතුරු සංවිධානය කිරීම.	කාර්යයක යෙදීමට පෙර අවශ්‍ය විස්තර සකස් කිරීම.
	භාවිත කරන්න	සංකල්පයන් මෙවලමක් හෝ ක්‍රමයන් අරමුණක් සඳහා භාවිතා කිරීම.	අදාළ දැනුම හෝ සම්පත් යෝග්‍ය පරිදි භාවිතා කිරීම.
	ඉදිරිපත් කරන්න.	සඵලදායී ලෙස තොරතුරු බෙදා ගැනීම.	මූලික දැනීම සහ අවබෝධයන් පැහැදිලිව සහ වෘත්තීමය වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම.
විශ්ලේෂණය ව්‍යුහය සහ සම්බන්ධතා අවබෝධ කරගැනීම සඳහා තොරතුරු කුඩා සංරචකවලට වෙන් කිරීම	විශ්ලේෂණය කරන්න.	සංරචක අවබෝධ කරගැනීම සඳහා විස්තරාත්මකව පරීක්ෂා කිරීම.	වඩා හොඳ අවබෝධයක් සඳහා තොරතුරු ප්‍රධාන කොටස්වලට බෙදීම.
	සසඳන්න	සමානකම් සහ /හෝ වෙනස්කම් පරීක්ෂා කිරීම.	ප්‍රධාන පොදු ලක්ෂණ සහ වෙනස්කම් පෙන්වා දීම.
	වෙනස්කොට දක්වන්න	යමක් තවෙකින් වෙනස් කොට හඳුනා ගැනීම.	යමක් එකිනෙකට වෙනස් වන්නේ කුමකින්ද යන්න හඳුනා ගැනීම.
	පරීක්ෂා කරන්න	යමක ස්වභාවය තීරණය කිරීම සඳහා එය පරීක්ෂා කිරීම.	යමක් හොඳින් තේරුම් ගැනීම සඳහා එය හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීම.
	සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න	සුවිශේෂී ලක්ෂණ සාරාංශ කොට දැක්වීම.	ප්‍රධාන අංශ පිළිබඳව සංවිධානාත්මක දළ විශ්ලේෂණයක් ලබා දීම.
	ක්‍රියා කරන්න	අත්හදා බැලීමක්, සමීක්ෂණයක් හෝ අධ්‍යනයක් සඳහා මූලිකාංග සංවිධානය කිරීම.	කාර්යයන් ක්‍රමානුකූලව සිදු කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක පියවර අනුගමනය කිරීම.
	චාර්තා කරන්න	සොයාගත් දෑ ව්‍යුහාත්මකව ඉදිරිපත් කිරීම.	විශ්ලේෂණය කළ තොරතුරු පැහැදිලි හා තාර්කික ආකෘතියකින් ඉදිරිපත් කිරීම.

මට්ටම	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	නිර්වචනය	සිසුන් සඳහා විස්තරාත්මක උපදෙස්
අගය කරන්න නිර්ණායක හෝ ප්‍රමිතීන් මත පදනම්ව අදහස් හෝ ද්‍රව්‍යයන් වල වටිනාකම හෝ ගුණාත්මක භාවය පිළිබඳව විනිශ්චයන් සිදු කිරීම.	උපදෙස් දෙන්න	යෝජනා හෝ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම	විශ්ලේෂණ මත පදනම්ව දැනුවත් මග පෙන්වීමක් ලබා දීම.
	අගය කරන්න	වටිනාකම් සම්ප්‍රදායිකභාවය හෝ බලපෑම පිළිබඳව විවේචනාත්මකව තක්සේරු කිරීම.	නිර්ණායක මත පදනම්ව යම් දෙයක ගුණාත්මකභාවය හෝ අදාලත්වය නිශ්චය කිරීම.
	සකස් කරන්න	ව්‍යුහගත ප්‍රවේශයන් හෝ සැලැස්මක් සංවර්ධනය කිරීම.	හොඳින් අර්ථ දක්වන ලද ක්‍රමෝපායන් හෝ උපාය මාර්ගයන් සකස් කිරීම.
	නිර්දේශ කරන්න	සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ යෝජනා කිරීම.	තාර්කික කරුණු මගින් සහායවන ප්‍රවේශයන් යෝජනා කිරීම.
නිර්මාණය කිරීම සුසංයෝගී හෝ ක්‍රියාකාරී සමස්තයක් සෑදීම සඳහා නව ආකාරවලින් මූලද්‍රව්‍ය ඒකාබද්ධ කිරීම නව අදහස්, නිෂ්පාදන හෝ අවබෝධ කර ගැනීමේ ක්‍රම ජනනය කිරීමේ හැකියාව	නිර්මාණය කරන්න	අළුත් දෙයක් නිර්මාණය කිරීම.	අපූර්ව සහ අරමුණු සහගත යමක් සංවර්ධනය කිරීම.
	තක්සේරු කරන්න	ගුණාත්මක භාවය, හැකියාව හෝ ස්වභාවය තක්සේරු කිරීම හෝ ඇගයීම.	පවතින තොරතුරු මත පදනම්ව තර්කානුකූල විනිශ්චයන් ලබා දීම.
	සංවර්ධනය කරන්න	අදහසක්, නිශ්පාදනයක් හෝ සංකල්පයක් පුළුල් කිරීම හෝ වැඩිදියුණු කිරීම.	කාලයත් සමගින් අදහස ශක්තිමත් හා වැඩි දියුණු කිරීම.
	යෝජනා කරන්න	සලකා බැලීම සඳහා වන සැලැස්මක් හෝ සංකල්පයක් පිළිබඳ යෝජනා කිරීම.	අදහසක් හෝ ව්‍යුහගත නිර්දේශයක් ඉදිරිපත් කිරීම.
	සංයෝජනය කරන්න	විවිධ සංරචකයන්ගේ සංයෝජනය මගින් සංගත සමස්ථයක් නිර්මාණය කිරීම.	විවිධ අදහස් හෝ අවබෝධයන් අර්ථවත් වූ නිගමනයකට ඒකාබද්ධ කිරීම.
	සැලසුම් කරන්න	යමක් සඳහා ව්‍යුහගත සැලැස්මක් නිර්මාණය කිරීම.	නිශ්පාදනයක් හෝ ක්‍රියාවලියක් සඳහා සවිස්තරාත්මක ව්‍යුහයන් සකස් කිරීම.
	ගොනු කරන්න	විවිධ මූලාශ්‍රයන්ගෙන් තොරතුරු එක් රැස් කිරීම.	එකතු කරන ලද දත්ත පුළුල් ආකෘතියකට සංවිධාන කිරීම.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

2025 විෂය නිර්දේශය

ආදර්ශ විසඳුම්

අදියර 03

**3804 - සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික
බඳුකරණය [CPT]**

අධ්‍යාපන සහ පුහුණුකිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

01 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

1 වන ඒකකය - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම සහ බදුකරණයේ නව ප්‍රවණතා
 ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - බදුකරණයට අදාළ නේවාසික රීතිය භාවිතා කිරීම.

(1) දේශීය ආදායම් පනතේ 69(1) වගන්තිය අනුව, යම් පුද්ගලයකු යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා:

- (a) ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාසය කරයි නම්.
- (b) එම වර්ෂය තුළ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිටි නම් සහ එම කාලසීමාවේ හෝ කාලසීමාවල මුළු එකතුව එම වර්ෂය තුළ ආරම්භ වන හෝ අවසන් වන යම් මාස දොළහක කාලසීමාවක් තුළ දී දින එකසිය අසූතුනක් (183) හෝ ඊට වැඩි ගණනක් වේ නම්.
- (c) එම පුද්ගලයා ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ සේවකයකු හෝ නිලධාරියෙකු වේ නම් සහ එම පුද්ගලයාගේ කලනයා එම වර්ෂය තුළ විදේශයක ඇත්නම්, හෝ
- (d) වෙළඳ නැව් පනතේ අර්ථනුකූලව, ශ්‍රී ලංකා නෞකාවක සේවයේ නියුක්තව සිටින්නේ නම්, ඔහු එසේ සේවයේ නියුක්තව සිටින කාලසීමාව තුළ,

එම පුද්ගලයා එම තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික පුද්ගලයෙකු වන්නේ ය.

දී ඇති සිද්ධිය අනුව, ලී යැන් 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය තුළ දී දින එකසිය අසූතුනකට වැඩි ගණනක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ කායිකව සිට ඇති නිසා දේශීය ආදායම් පනතේ 69(1)(ආ) වගන්තිය අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ බදු කටයුතු සඳහා වාසික පුද්ගලයෙකු වේ.

(2)

ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි දිනය	ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත් වූ දිනය	ශ්‍රී ලංකාවේ ගත කළ දින ගණන
2024.04.01	2024.04.25	25
2024.06.25	2024.08.01	37
2024.10.10	2025.01.15	96
2024.03.05	2025.03.31	27
		185

ශ්‍රී ලංකාවේ ගත කළ දින ගණන දින 185 කි.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ කායිකව සිට ඇති දින ගණන දින 183 ට වැඩි නිසා, 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂයේ බදු අරමුණු සඳහා ඔහු ශ්‍රී ලංකාවේ වාසිකයෙකු වේ. (ලකුණු 05)

02 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

6 වන ඒකකය - රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) සහ ප්‍රාග්ධන ලාභ බදු
 ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - රඳවාගත් ආදායම් බදු සහ අවසාන බදුවල යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කිරීම.
 - වත්කම් හා වගකීම් උපලබ්ධි වීමේ ලාභ හා අලාභ (ප්‍රාග්ධන ලාභ) මත බදු තක්සේරු කිරීම.

(a)

(රු.)

ලැබුණු ප්‍රතිෂ්ඨාව			30,000,000
2017 සැප්තැම්බර් 30 වන දිනට ඉඩමේ වෙළඳපොළ වටිනාකම	24,000,000		
පිරිවැය හා වෙළඳපල වටිනාකම දෙකෙන් වැඩි අගය		24,000,000	
තැරැව්කරු ගාස්තු		100,000	
මුළු පිරිවැය			(24,100,000)
ප්‍රාග්ධන ලාභය			5,900,000
ප්‍රාග්ධන ලාභ මත බද්ද	10%		590,000

(ලකුණු 02)

(b)

කුලිය - මාසික කුලිය රු.100,000/- ට සමාන නිසා, වගකීමට යටත් නොවේ.

උපදේශන ගාස්තුව	- 200,000 x 5%	රු.10,000/-
ලාභාංශ	- 1,000,000 x 15%	රු.150,000/-

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

7 වන ඒකකය - එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) සහ ව්‍යාපාර සඳහා වන වෙනත් බදු
 ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - සමාජ ආරක්‍ෂණ දායකත්ව බද්ද (SSCL) සඳහා අදාළ වන විධිවිධාන පැහැදිලි කිරීම සහ සමාජ ආරක්‍ෂණ දායකත්ව බද්ද ගණනය කිරීම.

(a) කාර්තුවකට රු. මිලියන 15 හෝ වර්ෂයකට රු. මිලියන 60.

(ලකුණු 02)

(b)

සීමාසහිත All (පෞද්ගලික) සමාගම

2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද ගණනය කිරීම

ආනයනය කර විකිණීමෙන් ලද පිරිවැටුම	35,450,000
අළුත්වැඩියා සේවා	2,654,000
බද්දට යටත් වන පිරිවැටුම (35,450,000 x 50% + 2,654,000)	20,379,000
ගෙවිය යුතු සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද 2.5% බැගින්	509,475
වාරික ගෙවීම්	(200,000)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු බද්ද	309,475

(ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

- 1 වන ඒකකය - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම සහ බදුකරණයේ නව ප්‍රවණතා
- 6 වන ඒකකය - රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) සහ ප්‍රාග්ධන ලාභ බදු
- ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - ඩිජිටල් භාණ්ඩ හා සේවා සමඟ ඇතිවන බදු අභියෝග ඇතුළුව ඩිජිටල් බදුකරණයේ ඉස්මතු වීම පැහැදිලි කිරීම.
  - අත්තිකාරම් පුද්ගල අදායම් බදු (APIT) සම්බන්ධව සේවා යෝජකගේ වගකීම පැහැදිලි කිරීම.

- (a)
- (1) ඩිජිටල් ව්‍යාපාරවලට භෞතික කාර්යාලයක් හෝ සේවකයන් නොමැතිව රටක් තුළ සැලකිය යුතු ආදායමක් උපයාගත හැකි අතර, බදු අධිකාරීන්ට අධිකරණ බලය තහවුරු කිරීම දුෂ්කර කරයි.
  - (2) විශේෂයෙන්, දත්ත සහ බුද්ධිමය දේපල සමඟ ඩිජිටල් ගනුදෙනුවල අගය නිර්මාණය වන ස්ථානය නිර්ණය කිරීම අපහසුය. මෙය දේශ සීමා හරහා ලාභ බෙදාහැරීම සංකීර්ණ කරයි.
  - (3) ලාභ විතැන් කිරීම - ඩිජිටල් ව්‍යාපාර ඔවුන්ගේ සමස්ත බදු බර අඩු කර ගැනීම සඳහා බොහෝ විට මෘදුකාංග සහ පේටන්ට් වැනි අස්පෘෂ්‍ය වත්කම් යොදා ගනිමින් බදු වැඩි රටවල්වල සිට බදු අඩු රටවලට ලාභ විතැන් කරති.
  - (4) විශේෂයෙන්, ජාත්‍යන්තර බලාත්මක කිරීමේ ගිවිසුම් නොමැති විටක, විදේශ ඩිජිටල් සේවා සපයන්නන්ගේ අනුකූලතාව තහවුරු කිරීමට අපහසුය.

(අභියෝග 03ක් පමණක් අපේක්ෂා කරයි, ලකුණු 03)

(b)

- (1) සේවා යෝජකයන්, පවත්නා බදු පරාස (බදු වග) අනුව අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු (APIT) ගණනය කර, සේවකයන්ගේ මාසික පාරිශ්‍රමිකයෙන් අඩු කිරීම.
- (2) රඳවාගත් බද්ද, ඊළඟ මාසයේ 15 වන දින හෝ පෙර දිනට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට යැවිය යුතුය.
- (3) බද්දට යටත් වන සහ කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර ඇති සෑම සේවකයකු සඳහාම විශේෂිත ආකෘතිවල නිසි වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතු අතර, එම වාර්තා අදාළ තක්සේරු වර්ෂය අවසන් වීමෙන් වර්ෂ 5ක් ගත වන තුරු තබා ගත යුතු වීම.
- (4) ඊළඟ වර්ෂයේ අප්‍රේල් 30 වන දින හෝ ඊට පෙර වාර්ෂික ප්‍රකාශනය පිරවිය යුතුය.
- (5) සේවකයා ඔහුගේ සේවය අවසන් කර ඇත්නම් සේවය අවසන් කිරීමෙන් දින 30ක් ඇතුළත ද, නැතහොත් අදාළ තක්සේරු වර්ෂය අවසාන වීමෙන් පසු එළඹෙන ඊළඟ තක්සේරු වර්ෂයේ අප්‍රේල් 30 වන දින හෝ ඊට පෙර ද බදු අඩුකර ගැනීමේ සහතිකයක් (T10 සහතිකය) සේවකයන්ට නිකුත් කිරීම.

(වගකීම් 02 ක් පමණක් අපේක්ෂා කරයි, ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටස අවසානය

05 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

5 වන ඒකකය - බැඳීම් සහ ක්‍රියා පටිපාටි

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - බදු අරමුණු සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බලයලත් නියෝජිතයින් හඳුනා ගැනීම.

- තක්සේරු සහ අභියාචනා ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කිරීම.
- බදු පැහැර හැරීම සහ අයකරවා ගැනීම පැහැදිලි කිරීම.

(a) පරිපාලන සමාලෝචනය:

දේශීය ආදායම් පනතේ 139 වගන්තිය අනුව, නිකුත් කරන ලද තක්සේරුවක් පිළිබඳව සමාගම අතෘප්තියට පත් වේ නම්, එම තීරණය සමාලෝචනය කිරීම සඳහා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ඉල්ලීමක් කළ හැකි ය.

තීරණය පිළිබඳව බදු ගෙවන්නාට දැනුම් දීමෙන් දින තිහකට පසු නොවන දිනයක් තුළ සමාලෝචනය සඳහා වූ ඉල්ලීමක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ලිඛිතව කළ යුතු අතර, එය සිදු කිරීමට පදනම් වූ හේතු සවිස්තරව එහි නිශ්චිතව දැක්විය යුතු ය.

බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාව (TAC)

දේශීය ආදායම් පනතේ 140 වගන්තිය අනුව, පරිපාලන සමාලෝචන තීරණය පිළිබඳව සමාගම අතෘප්තියට පත් වේ නම්, හෝ පරිපාලන සමාලෝචනයක් සඳහා ඉල්ලීමක් කර මාස 7ක් ඉක්ම ගොස් ඇත්නම්, හෝ සමාගමට බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාවට අභියාචනය කළ හැකිය.

කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ තීරණයෙන් දින තිහක් ඇතුළත හෝ පරිපාලන සමාලෝචනයක් සඳහා ඉල්ලීමක් සිදු කර මාස 7ක කාල සීමාව ඉක්ම යන දින සිට දින තිහක් ඇතුළත, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ද, පිටපතක් සහිතව අභියාචනා දැන්වීම, බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාව වෙත ලබා දිය යුතු ය.

අභියාචනාධිකරණය වෙත අභියාචනා කිරීම

දේශීය ආදායම් පනතේ 144 වගන්තිය අනුව, බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාවේ තීරණයක් පිළිබඳව අතෘප්තියට පත් වූ හෝ බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාවට අභියාචනය සඳහා ඉල්ලීමක් සිදු කළ දින සිට දින අනුවක් ඉක්මවා ඇත්නම් සහ අභියාචනය සඳහා වන ඉල්ලීමට බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාවෙන් ප්‍රතිචාරයක් ලැබී නැත්නම්, බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ වන නීති කෘත්‍යයක කවර හෝ පාර්ශවයක් (සමාගම හෝ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා) විසින්, එම තීරණය දැනුම් දීමෙන් පසු, මාසයක කාල සීමාවක් ඇතුළත අභියාචනාධිකරණය වෙත අභියාචනා දැන්වීමක් ගොනු කළ හැකි අතර, එසේ අභියාචනය කරන පාර්ශවය විසින් බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ වන නීති කෘත්‍යයේ අනෙක් පාර්ශවයට අභියාචනා දැන්වීමේ පිටපතක් ලබා දිය යුතු ය.

බදු අභියාචනා කොමිෂන් සභාවේ තීරණයකින් අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනා කිරීම නීතිමය ප්‍රශ්නයක් මත පමණක් විය යුතු ය. (පියවර 02ක් පමණක් අපේක්ෂා කරයි, ලකුණු 04)

- (b) (1) අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග.
- (2) බදු ගෙවන්නාගේ දේපලවලට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- (3) අත්පත් කරගත් දේපල විකිණීම.
- (4) ගෙවීම්වලට එරෙහිව හිලවූ කිරීම.
- (5) තුන්වන පාර්ශවයේ ණයගැතියන්ගෙන් අයකර ගැනීම.

(ක්‍රම 03ක් පමණක් අපේක්ෂා කරයි, ලකුණු 03)

(c) 2194/50 දරණ ගැසට් පත්‍රයේ විධිවිධාන අනුව, ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනයේ සාමාජිකයකු වශයෙන් සුදුසුකම් ලැබීමෙන් පසු වසර 10 ක පළපුරුද්දක් නොමැති නිසා ගිහාන්ට, සීමාසහිත **GiGi (පෞද්ගලික) සමාගමේ** "බලයලත් නියෝජිතයා" ලෙස කටයුතු කළ නොහැක. (ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

06 වන ප්‍රශ්නයට සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

7 වන ඒකකය - එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) සහ ව්‍යාපාර සඳහා වන වෙනත් බදු

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - ශුන්‍ය අනුපාතය යටතේ එකතු කළ අගය මත බදු නිදහස් හා බැහැර කළ සැපයුම් මත අගය එකතු කළ බදු යටතේ ඇති විවිධ වගකීම් සහ ගණනය කිරීම සහ ලියාපදිංචිය පැහැදිලි කිරීම .

- පුද්ගලයෙකුගේ හෝ සමාගමක එකතු කළ අගය මත ගෙවිය යුතු බද්ද ගණනය කිරීම.

සීමාසහිත ශ්‍රී ප්‍රධික්ච්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම

2025 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) වගකීම ගණනය කිරීම

	සැපයුම්වල වටිනාකම	අනුපාතය %		එකතු කළ අගය මත බද්ද VAT
නිමැවුම් බද්ද				
බද්දට යටත් සැපයුම්	17,625,000	18%		3,172,500
අපනයන විකුණුම්	18,500,000	0%		-
දේශීය විකුණුම් - සරල එකතු කළ අගය මත බද්ද (SVAT)	4,587,000	18%		825,660
දේශීය විකුණුම් - ඖෂධ	1,543,000			නිදහස්
මුළු නිමැවුම් බද්ද	42,255,000			3,998,160
යෙදවුම් බද්ද				
ආනයන මත			2,654,000	
දේශීය ගැනුම් මත			465,000	
මෝටර් රථයේ අළුත්වැඩියා සඳහා - ඉඩ දෙනු නොලැබේ.			-	
එකතුව			3,119,000	
නිදහස් සැපයුම් සඳහා ඉඩ නොදෙන යෙදවුම් බද්ද (1,543/42,255 x 3,119)			(113,895)	
ඉදිරියට ගෙන ආ වැඩිපුර ගෙවූ යෙදවුම් බද්ද			37,650	
ශුන්‍ය හා SVAT සැපයුම් වෙනුවෙන් යෙදවුම් බද්ද			1,641,909	
ශේෂය නිමැවුම් බද්දෙන් 100% කට සීමාවේ			1,400,846	
මුළු ඉඩ දෙන නිමැවුම් බද්ද				3,042,755
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද				955,405
අඩු කළා : SVAT බැර වුවර				(825,660)
අඩු කළා : මාසික වාරික ගෙවීම්				(100,000)
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද				29,745

(ලකුණු 10)

07 වන ප්‍රශ්නයට සඳහා පිළිතුර

4 වන ඒකකය - විවිධ ව්‍යාපාරවල බදුකරණය

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - හවුල් ව්‍යාපාරයක ආදායම් බදු ගණනය කිරීම.
 - හවුල්කරුවන්ගේ බදු වගකීම තක්සේරු කිරීම.

(a)

ෆැට් මමාස් කිවන්
2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කිරීම

	රු.
දළ ලාභය	8,500,000
අඩු කළා :	
සහයකයින්ට ගෙවූ වැටුප්	(3,000,000)
හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප් - අඩු කළ නොහැක	-
පරිත්‍යාග - අඩු කළ නොහැක	-
මුළුතැන්ගෙයී උපකරණ මත ප්‍රාග්ධන දීමනා - වසර 5	(50,000)
වෙනත් වියදම්	(124,000)
හවුල් ව්‍යාපාරයේ ව්‍යාපාර ආදායම	5,326,000
හවුල් ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම	5,326,000
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන	
ළමා නිවාසයකට කළ පරිත්‍යාග - ඉඩ දෙනු නොලැබේ.	-
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බදු අයවන ආදායම	5,326,000
ගෙවිය යුතු හවුල් ව්‍යාපාර බද්ද ගණනය කිරීම	
0% බැගින් රු. 1,000,000	-
6% බැගින් රු. 4,326,000	259,560
දළ ආදායම් බදු වගකීම	259,560

(ලකුණු 08)

(b)

නාලනී මහත්මිය

2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම

	රු.		
හවුල් ව්‍යාපාරයෙන් ආදායම :			
වැටුප		1,800,000	
ලාභ කොටස		863,000	
ව්‍යාපාර ආදායම			2,663,000
ආයෝජන ආදායම			132,000
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම			2,795,000
අඩු කළා : පුද්ගලික සහනය			(1,200,000)
බදු අයකළ හැකි ආදායම			1,595,000
බදු වගකීම			
	500,000	6%	30,000
	500,000	12%	60,000
	500,000	18%	90,000
	95,000	24%	22,800
දළ ආදායම් බදු වගකීම			202,800
අඩු කළා : හවුල් ව්‍යාපාර බදු බැර			(129,780)
ගෙවිය යුතු / ලැබිය යුතු ආදායම් බද්ද			73,020

$5,326,000 \times 50\% = 2,663,000$

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටස අවසානය

08 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

- 2 වන ඒකකය - ආදායම් මූලාශ්‍ර
- 3 වන ඒකකය - පුද්ගලයෙකුගේ සහ සමාගමක (නේවාසික) බදු තක්සේරු කිරීම.
- ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - විවිධ ආදායම් මූලාශ්‍ර මගින් ආදායම් තක්සේරු කිරීම.
- එක් එක් ආදායම් මූලාශ්‍රවලින් නිදහස් කිරීම්/ බැහැර කළ අයිතම හඳුනා දැක්වීම.
  - නේවාසික පුද්ගලයෙකුගේ සහ සමාගමක තක්සේරු කළ හැකි ආදායම සහ බදු අයකළ හැකි ආදායම තක්සේරු කිරීම.
  - නේවාසික පුද්ගලයෙකුට හා සමාගමකට අදාළ සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හඳුනා දැක්වීම.
  - පුද්ගලයෙකුගේ හා සමාගමක දළ ආදායම් බදු වගකීම තක්සේරු කිරීම.
  - බදු බැර සහ අඩු කිරීම් හඳුනා දැක්වීම.

සීමාසහිත රසාරා ග්‍රූප් (පෞද්ගලික) සමාගම (RFPL)

2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම

	යොමුව	රු.
ව්‍යාපාර ආදායම	උපලේඛනය 1	11,424,340
ආයෝජන ආදායම	උපලේඛනය 2	2,033,500
(a) තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		13,457,840
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		
පාසලට කළ පරිත්‍යාග	650,000	(650,000)
(b) බදු වන ආදායම		12,807,840
(c) ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද (12,807,840 x 30%)		3,842,352
අඩු කළා : බදු බැර		
වාරික ගෙවීම්		(2,500,000)
5% බැගින් පොලිය මත රඳවාගැනීමේ බදු බැර (768,500 x 5%)		(38,425)
(d) ගෙවිය යුතු ඉතිරි ආදායම් බද්ද		1,303,927

උපලේඛනය 1 - ව්‍යාපාර ආදායම:

සීමාසහිත රසාරා ග්‍රූප් (පෞද්ගලික) සමාගම (RFPL)

2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ ආදායම ගණනය කිරීම

			රු.(-)	රු.(+)
බදු පෙර ලාභය				3,724,500
අඩු කළා : බද්දට යටත් නොවන ආදායම් සහ ආයෝජන ආදායම්				
ලැයිස්තුගත ආයෝජන මත සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ			1,245,000	
ලාභාංශ ආදායම			542,000	
ස්ථාවර වත්කම් විකිණීම මත ගිණුම්කරණ ලාභය			324,500	
ව්‍යාපාර වත්කම් සහ වගකීම් මත උපලබ්ධි වූ විනිමය ලාභය - බද්දට යටත් වේ.			865,800	4,315,800
පොලී ආදායම			2,033,500	
එකතු කළා : ඉඩ නොදෙන වියදම්				
ගිණුම්කරණ ක්ෂය සහ ක්‍රමක්ෂය				4,200,000
භාවිත අයිතිය ඇති වත්කම ක්‍රම ක්ෂය				730,000
පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම				4,500,000
උපදේශක ගාස්තු - ඉඩ නොදේ (WHT අඩු කර නොමැත.)				300,000
දණ්ඩන හා දඩ මුදල්				435,700
ලියා හරින ලද බොල්ණය - ඉඩ දේ (අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබේ.)				-
ණයගැතියන් සඳහා ප්‍රතිපාදන				1,000,000
ආයතනික සමාජ වගකීම් (CSR) වියදම් - ඉඩ නොදේ				650,000
ව්‍යාපාර වත්කම් සහ වගකීම් මත උපලබ්ධි නොවූ විනිමය අලාභය				3,450,000
වැඩි දියුණු කිරීමේ වියදම් - ක්ෂය කළ හැකි වත්කම්		1,476,000		
පෙර වර්ෂය අවසානයේ බදු සඳහා ලියා හළ අගය				
පිරිවැය (2021/22 තක්සේරු වර්ෂය)	6,500,000			
2024 මාර්තු 31 වන දිනට ලියා හළ අගය	2,600,000			
වැඩි දියුණු කිරීමේ වියදම් අඩු කිරීම, 2024 මාර්තු 31 වන දිනට බදු සඳහා ලියා හළ අගයෙන් 20%කට සීමාවේ.			520,000	
ඉඩ නොදෙන අගය සහ වත්කමේ ක්ෂයවීමේ පදනමට එකතු කළ යුතු අගය				956,000
දේපල, පිරිසත හා උපකරණ විකිණීම				
විකුණුම් අගය		400,000		

බදු සඳහා ලියා හළ අගය (1,450,000 - 1,450,000)				-
ක්ෂය විය හැකි වත්කම් උපලබ්ධි කිරීමෙන් තක්සේරු කළ හැකි ගාස්තු				400,000
භාවිත අයිතිය ඇති වත්කම මත පොලිය				976,000
මූල්‍ය පිරිවැය - කුණි ප්‍රාග්ධනීකරණය				
කොටස් ප්‍රාග්ධනය + සංචිත (රඳවාගත් ඉපයීම් සෘණ අගය නොසලකා හරින්න.)	1,000,000			
සිව් ගුණය	4,000,000			
ණය	5,000,000			
මූල්‍ය පිරිවැය (838,000 + 1,645,700)		2,483,700		
ඉඩ දෙන මූල්‍ය පිරිවැය = මූල්‍ය පිරිවැය/ණය x 4 (කොටස් ප්‍රාග්ධනය + සංචිත)		1,986,960		
ඉඩ නොදෙන මූල්‍ය පිරිවැය - ආපසු එකතු කර ඉදිරියට ගෙන ගියා.				496,740
අඩු කළා : ඉඩ දෙන අඩු කිරීම්				
<i>ක්ෂය විය හැකි වත්කම් මත ප්‍රාග්ධන දීමනා</i>				
ඉඩම -භාවිත අයිතිය ඇති වත්කම	14,600,000	ප්‍රාග්ධන දීමනා නැත	-	
යන්ත්‍ර - නව (8,950,000 - 6,500,000)	2,450,000	වසර 5	490,000	
කාර්යාල උපකරණ	536,000	වසර 5	107,200	
පරිගණක	657,000	වසර 5	131,400	
මෝටර් වාහන	6,800,000	ප්‍රාග්ධන දීමනා නැත	-	
යන්ත්‍ර - පැරණි (6,500,000/5) + (956,000/2)			1,778,000	
භාවිත අයිතිය ඇති වත්කම මත ගෙවන ලද කුලිය			1,650,000	
පාරිතෝෂික ගෙවීම			1,234,000	
			10,921,400	26,134,740
				15,213,340
අඩු කළා : හිලව් නොකළ අලාභ				(3,789,000)
ව්‍යාපාර ආදායම				11,424,340

උපලේඛනය 2 - ආයෝජන ආදායම

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආයෝජනය මත පොලිය	1,265,000
ස්ථාවර තැන්පතු මත පොලිය	768,500
ලාභාංශ ආදායම - අවසන් රඳවා ගැනීමේ බදු	-
ආයෝජන ආදායම	2,033,500

(මුළු ලකුණු 25)

09 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

- 2 වන ඒකකය - ආදායම් මූලාශ්‍ර
- 3 වන ඒකකය - පුද්ගලයෙකුගේ සහ සමාගමක (නේවාසික) බදු තක්සේරු කිරීම.
- ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - විවිධ ආදායම් මූලාශ්‍ර මගින් ආදායම් තක්සේරු කිරීම.
- එක් එක් ආදායම් මූලාශ්‍රවලින් නිදහස් කිරීම්/ බැහැර කළ අයිතම හඳුනා දැක්වීම.
  - නේවාසික පුද්ගලයෙකුගේ සහ සමාගමක තක්සේරු කළ හැකි ආදායම සහ බදු අයකළ හැකි ආදායම තක්සේරු කිරීම.
  - නේවාසික පුද්ගලයෙකුට හා සමාගමකට අදාළ සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හඳුනා දැක්වීම.
  - පුද්ගලයෙකුගේ හා සමාගමක දළ ආදායම් බදු වගකීම තක්සේරු කිරීම.
  - බදු බැර සහ අඩු කිරීම් හඳුනා දැක්වීම.

මංජුල

2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කිරීම

(රු.)

සේවා නියුක්තික ආදායම				
වැටුප	400,000 × 12			4,800,000
ප්‍රසාද දීමනාව				200,000
වාහන දීමනාව	50,000 × 12			600,000
වාසස්ථානයේ වටිනාකම	400,000 × 12.5% × 12	වඩා අඩු අගය	600,000	600,000
සේවා යෝජක විසින් ගෙවූ කුලිය	75,000 × 12		900,000	
දුරකථන බිල්පත් (50 × 172,000)				86,000
ජීවිත රක්ෂණ වාරිකය				90,000
විදේශ ගමන්	බද්දට යටත් නොවේ.			-
සේවා නියුක්තික ආදායම				6,376,000
ව්‍යාපාර ආදායම				
බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය			1,481,000	
එකතු කළා : ක්ෂය			875,000	
පරිත්‍යාග			100,000	
අඩු කළා : ස්ථාවර වත්කම් විකිණීමෙන් ගිණුම්කරණ ලාභය			(152,000)	
විකුණුම් අගය		1,325,000		
බදු සඳහා ලියා හළ අගය	1,800,000/5 × 4	(1,440,000)		
තුලනය කිරීමේ දීමනාව			(115,000)	
ඉදිරියට ගෙන ආ හිලව් නොකළ ව්‍යාපාර අලාභ			(350,000)	
ව්‍යාපාර ආදායම				1,839,000

ආයෝජන ආදායම				
කුලී ආදායම (125,000 × 12)			1,500,000	
පොලිය: භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		153,000		
ස්ථාවර තැන්පතු		85,000	238,000	
ලාභාංශ ආදායම	අවසන් රඳවා ගැනීමේ බදු		-	
කොටස් විකිණීම - නිල ලැයිස්තුගත පොදු සමාගම්	නිදහස්		-	
ආයෝජන ආදායම				1,738,000
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම				9,953,000
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්				
ජාතික වකුගඩු අරමුදලට කළ පරිත්‍යාග				(100,000)
ලමා නිවාසයකට කළ පරිත්‍යාග - මුදල්	රු. 75,000/- හෝ බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/3, යන අගයන්ගෙන් වඩා අඩු අගය			(75,000)
සහන				
පුද්ගලික සහනය			1,200,000	
කුලී සහනය	දළ කුලියෙන් 25%කට සීමාවේ.	375,000		(1,575,000)
සුර්ය පැනල ආයෝජන	සීමාවේ.			(600,000)
බදු අය වන ආදායම				7,603,000
බදු වගකීම				
		500,000	6%	30,000
		500,000	12%	60,000
		500,000	18%	90,000
		500,000	24%	120,000
		500,000	30%	150,000
		5,103,000	36%	1,837,080
දළ බදු වගකීම		7,603,000		2,287,080
අඩු කළා : බදු බැර				
වාරික ගෙවීම්				(500,000)
අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද (APIT)				(1,413,360)
පොලී මත AIT				(4,250)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු / (වැඩිපුර ගෙවූ) ආදායම් බද්ද				369,470

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටස අවසානය